

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

5 Vtrum Per indignam ordinis administratione[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

no quoad totum ritum & modum externum. Aut enim hoc sufficit ad incurrendam hanc irregularitatem, aut impossibile est illam incurrere, quia nemo sciens se non esse subdiaconum, potest intendere optari tanquam verus subdiaconus: ergo non potest aliter intendere hoc ministerium, quam volendo talem ritum externum modo explicato. Ad ministerium etiam sacramentorum applicatur eadem difficultas, quia non ordinatus non potest verum efficere sacramentum, ergo seclusa hæresi, vel crassissima ignorantia, nullus sic ministrans potest intendere verum sacramentum, quia scit sibi esse impossibile: ergo frustranea redditur talis irregularitas, neque per illam homines arcentur ab illo delicto quod lex vitare & punire intendit, nimirum ab usurpatione exteriori, ministerij alicuius ordinis. In quo est magna differentia inter hanc legem, & eam quæ punit rebaptizantem, vel hæreticum: nam hæc directe intendunt punire hæresim, vel explodere errorem, & ideo requirunt animum seu intentionem veritatis contrariam: hæc vero lex solum intendit punire sacrilegium quod committitur in usurpatione ministerij alicuius ordinis ad quam usurpationem sufficit voluntas faciendi exterius ministerij, etiam si fiat sine intentione conficiendi sacramentum, quæ moraliter impossibilis est sine errore.

Accidit præterea, quod nunquam sacramentum ministratur ex officio, quin alia actiones sacræ fiant pertinentes ad officium talis ordinis, in quibus non potest alia intentio postulari, nisi voluntas faciendi illas: ergo hoc satis erit ad incurrendam talem irregularitatem. Ut v. g. si quis baptizet sollemniter, etiam si in ritu substantiali non habeat intentionem baptizandi, usurpat tamen totum officium proprium sacerdotis, quod satis est ad incurrendam irregularitatem: nam si quis non sacerdos hoc ministerium usurpet circa puerum iam priuatim baptizatum, ex sententia omnium irregularis fiet: ergo idem erit etiam si sic baptizet cum simili sollemnitate. Idem dico de non sacerdote celebrante Missam sine intentione conficiendi sacramentum, aut offerendi verum sacrificium, nam ille nihilominus diuinum officium exercet, & benedicit ut sacerdos, & orat nomine Ecclesiæ ut publicus minister eius: hoc ergo satis est ad incurrendam irregularitatem. In sacramento etiam Confessionis, quod maxime videtur sine accidentali ritu fieri, certum est, illum qui se fingit sacerdotem, & illud iudicium usurpat, hanc irregularitatem incurrere, ut latius tractaui superiori tomo: neque effugit quipsiam irregularitatem hanc, eo quod absolutionem proferat sine intentione absolueendi, alioquin iniquissimi homines facile vitarent hanc penam, & assequerentur quidquid hoc medio intendere possent. Vnde opinor non vitare illam, etiam si confessionem quis audiat, & absolutionem non conferat, neque habeat animum proferendi illam, quia satis usurpat potestatem clauium audiendi confessionem, ut iudex in illo foro, quacumque intentione id faciat. Denique idem est in aliis sacramentis. In matrimonio vero illud est singulare, quod per ministerium circa substantialia sacramenti non potest hæc irregularitas incurriri, quia illud per se non spectat ad officium sacerdotis. Et quamuis ex decreto Concilij Tridentini necessaria sit præsentia Parochi ad validitatem matrimonij, tamen neque ad illud necessarium est quod sit sacerdos, neque ibi exercet proprie actum ordinis, sed magis iurisdictionis: & ideo licet laicus in eo actu se fingeret Parochum, non incurreret irregularitatem. At vero in accidentali sollemnitate illius sacramenti potest incurriri hæc irregularitas, scilicet, sollemniter benedicendo sponfos sine sacerdotio: & tunc profecto parum videtur referre intentio faciendi verum actum. Itaque si exterius serio usurpatur ministerium ordinis, hoc satis esse credo ad hanc irregularitatem incurrendam, quidquid sit de alia intentione, & hoc modo esse intelligendam communem sententiam.

Adde denique necessarium esse, ut qui sic operatur, sit capax irregularitatis. Vnde femina si hoc ministerium usurpet, non fit propterea irregularis, quia non est capax eius: quod supra animaduertit Maiolus n. 6. Debiisset tamen idem dicere de non baptizando ministrante, quia etiam non baptizatus non est capax irregularitatis, maxime illius: quæ ob delictum lata est, quia non baptizatus est extra forū Ecclesiæ: unde non est dubium, quin cap. 1. de Cler. non ord. minist. dicens, Si quis baptizauerit, & c. ad membra Ecclesiæ loquatur, nam omnis lex ad eos qui sub lege sunt, loquitur. Ex quo fit vltimo, ut etiam excusentur hi, qui per Pontificiam dispensationem aliquos actus ordinum sine ipsis ordinibus efficere possunt. Quamuis enim in aliquos actus ordinum non possit cadere hæc dispensatio, ut sunt oblatio sacrificij, absolutio à peccatis, & similes qui per se pendunt ex charactere sacerdotali, & alij qui cum eadem proportionem omnino pendunt ex consecratione Episcopali, tamen in aliis cadit hæc dispensatio, sic enim Presbyter ex dispensatione aliquando confirmat, vel dat minores ordines, vel foras etiam subdiaconatum. Quæ dispensatio facilius habet locum in actionibus, quæ non pertinent ad effectum sacramentorum, sed ad alia officia Ecclesiastica, ut sunt cantare sollemniter Epistolam, vel ministrare in altari modo proprio alicuius ordinis, sine tali ordine, aut benedicere sollemniter & Episcopali modo, & similia, quæ latius tractantur in 4. d. 25. Supposita ergo Papæ dispensatione, clarum est cessare irregularitatem, quia cessat culpa, quia illa iam non est ordinis usurpacio, sed licita administratio similium actuum.

SECTIO V.

Virum per indignam Ordinis administrationem irregularitas incurratur.

IN questione hac duas regulas generales statuere possumus. Prima est, illum clericum fieri irregularem qui exercendo ordinem, censuram violat: sic excommunicatus maiori excommunicatione, vel suspensus ab ordine, vel interdictus personaliter, irregularis efficitur ministrando in suo ordine sicut prius. Celebrans item in loco interdicto aliter quam illi concessum est, irregularis fit. Quæ omnia constant ex toto titulo de Cleric. excomm. min. & ex cap. 1. de Sent. & re iudic. in 6. & ex c. 1. & c. 1. si quis, & c. si quis, de Sent. excomm. in 6. Et late tractata sunt Disp. in sect. 3. & Disp. 12. sect. 2. vbi de excommunicatione maiori dictum est. Similia etiam diximus de Suspensione & interdicto: & ideo in hac irregularitate explicanda hic amplius non immorabimur. Dixi, exercendo ordinem, primo quidem, quia si exerceat actum eo modo, quo sine ordine exerceri potest, non fit irregularis, ut ibidem late exposui. Item, quia licet sacerdos minori excommunicatione ligatus, celebrando peccet contra illam censuram, non fit irregularis, quia non peccat formaliter exercendo ordinem quod actionem significat, sed recipiendo sacramentum, iuxta cap. vlt. de Cleric. excomm. ministr. Per receptionem autem sacramenti nunquam incurratur hæc irregularitas, sed per solam administrationem.

Secunda regula est, per ordinis administrationem, quantumvis illicitam, quæ contra censuras non fit, nunquam incurriri irregularitatem. Probat, quia nulla talis irregularitas inuenitur in iure expressa. Signum etiam est, quia Summi verba. Irregulari-

Nauart.

Casus à Ma-
iolo allati
excluduntur
Primum.

145. Nauart. cap. 27. à nu. 241. vsque ad 245. & alij
fere autores nullam talem irregularitatem asse-
runt propter delictum in usu ordinum commis-
sum. Maiolus autem lib. 3. cap. 18. & sequentibus
videtur casus aliquos enumerare, in quibus hæc
generalis regula deficit. Primus est quando quis ex-
ercet ordinem contra præceptum sui superioris et-
iam si sit nullum & absque vlla censura, dummodo
sit notorie & publice impositum. Quod solum pro-
bat ex quibusdam Summis minoris profecto au-
toritatis: & quamvis essent maximæ, in hac materia
non esset illis adhibenda fides sine iure: nullum au-
tem assertur, nec afferri potest, quo irregularitas fe-
ratur propter talem inobedientiam, potius quan-
do prohibitio est publice imposita, quam cum se-
crete.

Secundum.

Secundus casus est, quando talis prohibitio posi-
ta est sub poena excommunicationis ipso facto, nam
tunc irregularis fit, qui contra illam ordinem exer-
cuerit, argumento c. 1. de eo qui furt. ord. susc. & ci-
tat Speculatorem, ac Syluest. verb. Irregularitas, q. 3.
vbi non tractat de hoc casu, sed de illo, qui furtive
ordines suscipit contra præceptum superioris, de
quo etiā dictum est. loquitur: & quo sensu de illo lo-
quitur supra dictum est. Quidquid autem sit de ve-
ro intellectu illius textus, ex illo non potest efficax
argumentum sumi, quia vt saepe dictum est, in irre-
gularitatibus non potest sumi argumentum per exten-
sionem à simili. Et ideo non censeo hunc casum esse
admittendum, quia sic celebrans non fit irregula-
ris, eo quod violet per tale actum præceptum superi-
oris, vt dictum est: neq. fit irregularis in eo casu, quia
violet censuram, quia ille pro prima vice non vio-
lat censuram, sed contrahit, quod longe diuersum
est. Estque optimum simile quod supra Disp. 31. de
Suspensione, sect. 1. in fine, de eo qui facit sacrum in
loco vbi prohibitum est celebrari sub excommuni-
catione ipso facto, nam qui prima vice ibi celebrat,
non fit irregularis. Quod exemplum ibidem Mai-
olus admittit, negat vero hic similitudinem, quia ibi
non prohibetur celebratio simpliciter, sed in tali loco,
hic vero supponimus celebrationem esse omnino
prohibitam. Sed hæc differentia parum refert, quia
in dicto exemplo non ideo excluditur irregularitas,
quia prohibitio cadit in circumstantiam loci, & non
simpliciter in actum. Sed quia per primam violatio-
nem incurritur censura, & ideo non violatur, ac p-
terea per secundam celebrationem iam incurritur
irregularitas, si excommunicatio non fuit prius ab-
lata, quia iam tunc violatur censura, vt recte nota-
uit Syluest. cum Antonino verb. Irregularitas, q. 13.
ergo idem dicendum est, etiam si actus ipse celebra-
di, vel ministrandi simpliciter prohibitus sit, quod
per primam transgressionem eius non incurritur
irregularitas per secundam celebrationem, quia iam
violatur censura, & ita non est nouus casus, sed per-
tinet ad priorem regulam. Nec denique fundari po-
test hæc irregularitas in sola transgressionem cui per-
tinacia contra prohibitionem qualificata, vt sic di-
cam, & in tali materia: quia de hoc nullum potest
ostendi ius, & sine iure nullus potest cum probabi-
litate irregularitatem aliquam fingere.

Syluest.

Pertinet ad
sequimproba-
tur.
Maiol.
Speculator.

Conc. Trid.

Tertius casus est, de illo, qui commisit delictum,
propter quod suspendendus est secundum iura, li-
cet non sit ipso iure suspensus: nam hic etiam cele-
brando antequam suspendatur, si accessit simplex
præceptum superioris de non celebrando, positum
intuitu talis criminis, de quo inquiritur, irregularis
fiet. Ita Maiolus supra ex Speculatore titulo de Dis-
pensat. s. iuxta, versic. Item ordinatus à non suo Episco-
po, qui dicit hunc esse stilum Curie. Et ratio est, quia
in eo casu talis prohibitio habet vicem suspensio-
nis, & ideo illius transgressio habet eundem irregu-
laritatis effectum. Et confirmatur ex Concilio Tri-
dentino sess. 14. cap. 1. de Reformat. vbi dicitur, pro-

A hibitionem seu suspensionem prælati circa Ordinis
suspensionem, vel vsum ita seruandam esse, vt nulla
licentia, vel restitutio contra Prælati voluntatem
suffragari possit. Veruntamen hic casus aut non est
admittendus, aut sub priori regula est comprehen-
dendus. Vel enim illa prohibitio imponitur vt que-
dam censura, vel tantum vt simplex præceptum. Si
ponatur priori modo, etiam si sit extraiudicialis, &
ab homine, dum tamen valida sit, sufficit ad irregu-
laritatem contrahendam, iuxta superiorem regulam.
Si vero ponatur posteriori modo, non inuenio in
iure irregularitatem impositam propter talem trans-
gressionem, etiam concurrentibus illis circumstan-
tijs, & ideo non credo illam incurri, quia non suffi-
cit similitudo seu potius analogia, per quam dicitur
prohibitio illa habere vicem suspensionis, quia ad
irregularitatem plus est necessarium, vt saepe dictum
est. Quin potius quia in eo casu supponitur causa in
eo statu existere, in quo nondum potest pena legis
imponi, quia nondum delictum probatum est, con-
iectura fit, illam prohibitionem non obligare cum
tanto rigore, ac obligaret poena suspensionis, si iam
esset imposita, & consequenter propter illius trans-
gressionem non incurri irregularitatem.

Quartus casus est de sacerdote sacrum faciente
sine altari consecrato ab Episcopo, sed propria
re & auctoritate erecto, vel consisto ex cap. Nullus
Presbyter, 2. & de Consecratione, dist. 1. vbi cle-
ricus in hoc delinquens degradari præcipitur, nam
ex illo verbo colligitur tale delictum inducere de-
positionem, & eicere iam promotos, & consequen-
ter inducere irregularitatem. Fauet etiam Glossa in
c. Nullus Presbyter, 2. qui parat enim illum, qui ingit
altare consecratum, quod non est, cum eo quis in-
git sacerdotem, si in vtroque casu sacrificet: ergo,
sicut in posteriori casu incurritur irregularitas, ita &
in presenti. Atque ita sentit Maiolus lib. 3. cap. 13. r.
2. ex quadam regula, quam posuerat lib. 1. cap. 3. n. 9.
quod omnia crimina, quæ inducunt depositionem,
secum etiam afferunt irregularitatem. Que quidem
regula intellecta de depositione ipso iure lata, est
probabilis, non tamen de depositione solummodo
ferenda, vt in superioribus ostensum est, nam potius
hoc repugnat irregularitati, quæ non ab homine,
sed à iure fertur. In prædicto autem casu non im-
ponitur depositio ipso iure, sed ab homine ferenda. Na
in priori textu solum sunt verba comminatoria,
Qui si participes volueris de carere off. sacerdotis. Et ibi
non agitur de sacerdote consecrante sine altari co-
secrato; sed de illo, qui Missam dicere præsumit in
loco ab Episcopo non sacro, seu non approbato:
pro quo delicto sine dubio irregularitas non in-
curritur: nullo enim iure habetur, sed arbitrio Præ-
lati aliqua suspensio propter hoc delictum imponi
poterit, quantum ex illo textu colligitur. In altero
vero c. verba sunt, Quod si feceris, si clericus est, degrada-
tur: si vero laicus, anathematizetur: quæ verba aperte
significant sententiam ferendam, non latam. Et præ-
terea expendo poenam illam non ferri pro crimine
sacrificandi sine altari consecrato per Episcopum,
nam crimen illud laicis & clericis dicitur esse com-
mune, & vtriusque poena accommodata imponitur: at
vero laicus non potest sacrificare in altari: neque enim
ibi agitur de laico fingente se sacerdotem ad hoc
ministerium fidei usurpandum, sed agitur de du-
plici alio delicto. Vnum est erigendi in Ecclesia con-
secrata altare non sanctificatum à proprio Episcopo
vel de licentia eius. Aliud est fingere dedicationem,
vbi non est: quod iuxta contextum videtur etiam
referri ad altare, tamen à Glossa latius intelligitur
de quacunque re, quæ tanquam sacra fingitur, cum
non sit, vt si quis reliquias publice proponat tanquam
dedicatas, cum non sint. Dicere autem, sacerdotem
in aliquo horum delinquentem fieri irregularem,
improbabile profecto est, cum nullo iure sit cau-
tum.

tum: ergo quamvis sacerdos sacrificet in altari non consecrato, non propterea sit irregularis, cum de hoc delicto nulla ibi specialis mentio fiat, neque alibi quoad hunc effectum.

⁶ Quintus casus additur ab eodem auctore, de sacerdote, qui hominem excommunicatum nominatim scienter admittit ad Ecclesiasticam sepulturam, nam illum dicit manere irregularem, ex Clem. 1. de Sepulchris. Ibi tamen huiusmodi sacerdos excommunicatur, de irregularitate vero nulla est mentio: diximus autem supra, quamvis per ministerium sacrum contrahatur excommunicatio, non ideo contrahi irregularitatem per illum actum, quia per tale ministerium non violatur ipsamet excommunicatio: sed præter illud ius, non est aliud quo feratur rigor non incurritur. Quod melius censuit Speculator loco superius citato. Potius videri potest similem irregularitatem incurere clericus, qui in vita, vel in morte fauet raptoribus, vel participando eorum rapinis, vel eorum elemosinas accipiendo, vel eis penitentiam concedendo sine debita restitutione, vel cautione, vel sepulchris eorum assensendo: hæc enim quatuor genera actionum specialiter prohibentur clericis in c. de Raptoribus in 6. Et subditur in penam transgressorum, *Ordinis sui damnum irrecuperabiliter patiantur*. Quæ verba videntur irregularitatem indicare. Verisimilius tamen mihi est, illa verba non significare penam ipso iure, sed à iudice imponendam. Sicut etiam quod subditur, *Et Ecclesiastico beneficio caveant*, non intelligitur ipso iure, cum non addatur in lege, sed quando illo priventur.

Est ergo illa pena suspensionis perpetuæ, vel depositionis à iudice imponendæ, vt Panormita ibi aduertit num. 2.

⁷ Sextus casus sumitur ex eodem Maiolo lib. 3. capit. 25. nu. 6. vbi ait irregularitatem incurere sacerdotem, qui pro persona viuente Missam defunctorum dicit, e intentione, vt mortem illi imperet. Nam in Concilio Toletano 13. cap. 7. vt citat Gratianus, vel potius Concilio 17. cap. 5. sacerdos hoc faciens à proprio deponitur gradu. Verba tamen Concilii sunt. *A proprio deponatur gradu*. Quæ verba sententiam ferendam continent, non laram; & ideo non pertinent ad irregularitatem. Et deinde additur pena exilij perpetui, & priuationis communis, ferenda etiam in eum, qui sic deliquit. Quæ extenditur ad illum, qui sacerdotem ad talia præagenda incitasse perpenditur, de quo multo certius est non manere irregularem (quidquid Maiolus dicat) quia deponendus est. Nec refert, quod delictum sit vtrique commune, quia lex non æqualiter illis penam imponit, nec sine causa, cum non æqualiter delictum committant. Minusque probabile est, quod ibidem dicit incurere etiam illum, qui ministrat cum eadem intentione sacerdoti dicenti Missam illo modo, quia de ministro nihil in eo textu dicitur. Et argumentum, quod ipse sumit ex cap. 2. de Apostatis, non est efficax in materia irregularitatis, vt sepe dixi. Præsertim quia rebaptizatio, de qua in illo textu est sermo magis odiosa est in iure, unde qui in illa ministrat, cooperatur rei nefandæ (vt ibi dicitur) id eoque illa irregularitas ad ipsum extenditur, non semper, sed quando delictum est publicum: hic vero nulla talis extensio fit. Huic penæ similis est alia, quam ex dicto Concilio Toletano refert Gratianus in cap. *Quicumque*, 26. quæstione 5. ferturque, propter delictum denudandi altaria, aut lugubri ornata ea vestiendi, aut alia ornamenta Ecclesiæ aufertendi, solum propter animum sui trisitationis, & non causam religionis, aut obseruandi Ecclesiasticos ritus. Quam penam Maiolus etiam interpretatur esse irregularitatem. Sed reuera non est. Nam in primis, si per veram penitentiam & satisfactionem purgauerit delictum, nulla pena imponitur: si autem impenitens fuerit, loco dignitatis suæ, & honore priuan-

Fr. Suarez tom. 5.

Abbas dicitur, ignobilitati perpetuae mancipatus. Quæ verba & penam ab homine ferendam continent, sine depositione ab ordine, per priuationem alterius dignitatis, aut beneficii verificari possunt.

Septimo dicitur fieri irregularis clericus, qui prætermisso toto celebrandi & sacrificandi ritu, quem Ecclesia seruat, corpus & sanguinem Domini conficit. Ita Maiolus libro 3. cap. 26. numer. 5. qui nullum ius affert, sed ratione vtitur, quia cum tam aperte quispiam abutitur potestate sacerdotali, indignus sit illa, omnique vsu eius. Citat præterea Archiepiscopus Florentinus tractat. de Censuris & irregularitate cap. 87. verb. *Tertio nota*, dicentem, sacerdotem prohibitum dicere Missam, si sine illa conficiat Corpus Domini, irregularem fieri. Veruntamen prior ratio probat quidem hoc delictum dignum esse tali pena, si iure imponatur: tamen meritum culpæ non est sufficiens ad probandam penam, nisi ostendatur iure lata, quod maxime necessarium est in irregularitate, vt sepe dixi. Cum ergo in prædicto casu non habeamus tale ius, non possumus irregularitatem nouā introducere propter solam culpæ gratuitatem. Dictum autem, quod ex Antonino citatur longe diuersum est: nam in eo casu dicit fieri sacerdotem irregularem, non quia conficit Corpus Christi sine Missa, sed quia prohibitus dicere Missam, conficit corpus Christi. Nam, etiam si dicatur illud conficere sine Missa, quia non seruat Ecclesiasticum ritum, exercet nihilominus maxime substantiale opus Missæ, quod est consecrare, nam in eo substantia sacrificij posita est, & in eo consistit potissimus vsus potestatis sacerdotalis: & ideo, qui illum exercet prohibitus, irregularis fit. Necessè est autem hoc intelligi de sacerdote prohibito per censuram, seu Ecclesiasticam suspensionem, vt supra visum est.

Octauo, Episcopus male vtendo potestate ordinandi clericos, dicitur fieri irregularis, vt quando aliquem ordinat per saltum, subdiaconum, verbigratia, immediate ordinando sacerdotem. Ita Maiolus libro 4. capit. primo, numero decimo. Quod non probat ex speciali iure, sed ex duobus principijs colligit. Vnum est, eum qui facit alium irregularem, manere etiam irregularem, quod dixi esse manifestum in iure: probatque exemplis de eo qui mutilat, vel deformat alium. Aliud principium est, eum qui per saltum ordinatur, irregularem fieri, ex quibus recte concluditur, ordinatorem etiam manere irregularem. Vnde generalius infert, in omnibus casibus, in quibus ordinatus manet irregularis, etiam Episcopum ordinantem irregularem fieri, cum ille deorsus in omnibus aequè procedat. Sed in primis supra à nobis dictum est, huiusmodi ordinatum per saltum non esse irregularem, sed suspensionem. Deinde etiam principium illud generale non est tam facile admittendum, illudque tanquam falsum refellit Nauarrus cap. 47. numero 207. & Co-

narruias in Clem. *si furiosus*, part. tertia, in princip. numero 8. Primo quia in nullo iure continetur, & ex particularibus exemplis, & non admodum certis, non recte infertur generalis regula: maxime in negotio irregularitatis, in qua argumentum à simili non valet. Dico autem exempla non esse admodum certa, quia de illo, qui deformat sine mutilatione, incertum est, an maneat irregularis: de mutilatore autem est certum, quia mutilator est, de quo iura disponunt non formaliter, quia facit alium irregularem. Præterea, aliis exemplis ostendi potest illud principium non esse verum, nam pater generans filium illegitimum, facit illum irregularem, ipse vero non efficitur irregularis. Item, quia alium infamat, est causa irregularitatis eius, ipse tamen non fit irregularis. In prædicto ergo casu non censetur Episcopum sic ordinantem fieri irregularem, quidquid sit de irregularitate ordinati. Sicut etiam, licet

Virum per crimen heresis incurrat irregularitas.

ordinatus maneat suspensus, ex eo precise capite nō A
suspenditur Episcopus ordinans, nisi in illum speciali iure sit lata suspensio: quia non est necesse, vel ex natura rei, vel ex aliquo generali iure, quod suspensio ordinati communicetur seu deriuetur in ordinantem: & ideo Pontifices in huiusmodi decretis pœnalibus distincte contra ordinantes, & ordinatos loquuntur. Idem ergo maiori ratione de irregularitatibus sentiendum est, cum magis necessarium sit irregularitatem esse in iure expressam contra eum, qui illam incurfus est.

10
Ultimus casus
Maioli
improbatur.
C. Licet, de
Elect.

Ultimo loco hic breuiter extendenda est quedam irregularitas, quæ ferri putatur in cap. *Licet*, de Electione, ubi Cardinalis electus in Papam à minori, vel non sufficiente numero Cardinalium, id est, à paucioribus quam à duobus partibus, Si Papatum usurpare conetur, tam ipse, quam ii, qui eum receperint, excommunicationi subiaceant (ibi dicitur) & totius sacri ordinis priuatione multentur. Quæ posteriora verba irregularitatem significare videntur. Atque ita illa exponit Maiolus libro 4. de Irregularitate, cap. 1. numero 5. citans Speculatorem in capite, *Vbi periculum de Electione*, in 6. Sed in primis illud delictum potius est abusus iurisdictionis, quam ordinis. Deinde in illis verbis non inuenio sententiam ipso iure latam, nec priuationem ordinis quæ ipso facto incuratur: sed quæ ferenda sit ut verbum, *multentur*, aperte declarat, & ideo depositionem potius quam irregularitatem ibi imponi censeo. Idque expresse inuenio notatum in Panormitano ibi num. 7. ubi priorem penam excommunicationis intelligit esse ipso iure latam, & merito, ut suo loco tractauimus: posteriore autem esse depositionem ab ordine à iudice ferendam: nulla ergo ibi fertur irregularitas. Neque præter enumeratas inuenio aliquam aliam, quæ ad hoc genus delicti circa usum ordinum pertineat.

Abb.

DISPUTATIO XIII.

De Irregularitatibus, quæ ex alijs delictis, vel eorum infamia contrahi possunt.

IN disputatione hac non dicam de homicidio, tum quia materiam habet ampliorem: tum etiam quia in ea non sola ratio delicti, sed etiam specialis significatio consideratur. Ex alijs vero delictis duo in specie consideranda occurrunt, scilicet, hæresis, sub qua comprehendo etiam schisma & omnem apostasiam à fide, vel ab ecclesiastica vnione; & simonia: Deinde vero generatim dicemus de alijs criminibus, siue occultis siue publicis. Et quoniam infamia ex criminibus generatur, aut veris, aut existimatis, ideo in fine disputationis irregularitatem, quæ ex huiusmodi infamia, incurri potest, declarabimus.

(?)

Mittimus varias diuisiones seu acceptiones hæreticorum, quas iuris periti tradere solent, dicentes quosdam vocari hæreticos, quia male sentiunt circa doctrinam fidei, alios quia de illa dubitant, iuxta illud, *dubius in fide infidelus est*, c. 1. de Hæret. Alios, quia primatum Romanæ Sedis auferre moluntur, iuxta c. 1. dist. 22. Solet etiam hæreticus vocari simoniacus, quia vendendo, & emendo res sacras, male de illis sentire videtur, iuxta c. *Quodquid* 1. qu. 1. Imo & excommunicatus, præsertim si longo tempore, excommunicationem contemnat, hæreticus aliquando appellatur, ex c. 2. 4. q. 1. Verumtamen, licet ad intelligenda iura possit hæc declaratio propriè vocabulorum deferuire, tamen in præfenti proprie & formaliter de hæreticis agimus: suntque illi, qui post baptismum susceptum, à fide Romanæ Ecclesiæ pertinaciter recesserunt. Quod autem hoc sit in vno, vel altero articulo, vel etiam quod sit doctrinam contrariam asserendo, vel de veritate ac certitudine catholice fidei dubitando, solum pertinet ad materiam distinctionem hæresis. Cætera autem vitia, quæ non ad intellectum, sed ad prauos mores & actiones pertinent, quamuis possint hominem redde re suspectum de hæresi (de quo infra dicemus) non tamen verum hæreticum constituunt: quia, licet ea vitia committens, præfate erret, non est necesse ut iudicium falsum habeat circa dogmata fidei. Dixi autem requiri, ut homo sit baptizatus, quia licet fortasse ante baptismum possit aliquis esse hæreticus, ut catechumenus, qui prius rectam fidem de omnibus articulis concepit, & postea pertinaciter ab aliquo dissentit: quod vitium tam quoad moralem malitiam, quam quoad intellectualem errorem fortasse eiusdem rationis est cum hæresi hominis baptizati; tamen in præfenti illum non vocamus hæreticum, sed simpliciter infidelem, tum quia solum de illis hæreticis agimus, qui iurisdictioni Ecclesiæ subduntur: tum etiam quia iam dictum est, neminem esse capax propriæ irregularitatis, præterquam illius, quæ contrahitur ratione delicti, nisi post baptismum.

His ergo suppositis communis sententia est: propter crimen hæresis irregularitatem incurri, ita ut neque dum aliquis in hæresi permanet, neque post illius detestationem, veramque penitentiam, & absolutionem, possit ordinari absque dispensatione qui semel in hæresim lapsus est. Ita tenet Maiolus libro 5. ca. 46. & Franciscus Penna in Directorio Inquisitorum 3. p. comm. 162. ad q. 113. itantes Anton. tract. de Censuris, & Speculatorem, & idem sequuntur Syluest. verb. *Irregularitas*, q. 5. & alij Summi. Expendere autem oportet iura, ex quibus hæc irregularitas elicitur: Primum est, c. *Saluberrimum*, 1. qu. 7. ubi clerici reuertentes ab hæresi, recipiuntur quidem in ordine, quem habebant, non tamen ulterius promoueri permittuntur. Quod confirmatur ex 7. Synodo in cap. *Conuenientibus*, eadem caus. & quæst. & ex cap. *Nos consuetudinem*, dist. 12. In his autem locis nulla mentio laicorum fit, neque etiam suspensionis, seu priuationis executionis ordinis iam suscepti. Nihilominus tamen citati auctores docent, laicum nullo modo posse post hæresim ad clericatum promoueri. Et ratio esse videtur, quia hæc promotio non prohibetur clericis semel lapsis in hæresim, quia clerici sunt, sed simpliciter prohibetur ratione talis criminis, & ideo comprehenditur etiam laicos. Quod colligi potest ex cap. 2. §. *Hæretici*, de Hæreticis in 6. Item de ipsis clericis addunt citati auctores, non posse in ordinibus prius susceptis mini-